

เพ่งอยู่ในความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง (คือเกิดสมาธิ) แล้วจิตนี้ก็จะกลับคืนมาเป็นจิตที่ว่างหรือบริสุทธิ์ได้อีกครั้ง (แม้เพียงชั่วคราว) ซึ่งจิตที่ว่างหรือบริสุทธิ์นี้ก็จะไม่มีความเห็นแก่ตัวเลย และจะมีสติปัญญาอย่างเต็มที่อยู่ด้วย รวมทั้งจะไม่มีความทุกข์ทางจิตใจอยู่เลย (และถ้าจิตใจสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานๆ จน “สัญชาตญาณว่าจิตนี้คือตัวเรา” ได้หายไปจากจิตได้สำนึกอย่างถาวร จิตนี้ก็จะไม่มีความทุกข์อีกอย่างถาวรหรือตลอดเวลาที่ยังมีจิตอยู่)

ความยึดถือคืออะไร?

ความยึดถือ ก็คือ อากาโรที่จิตไปแบก ไปหาม หรือครอบครองสิ่งต่างๆว่าเป็น “ตัวตน” บ้าง ว่าเป็น “ของตน” บ้าง ด้วยความรัก หรือความพอใจ อย่างที่เรียกรวมๆกันว่า “ตัวตน-ของตน” (ถ้านั้นมาที่ชีวิตของเราก็จะเรียกว่าเป็น “ตัวเรา-ของเรา”) โดยสิ่งไปยึดถืออันนั้นถ้าเป็นเด็กเล็กๆหรือคนที่มีปัญญาน้อย ก็จะยึดถือเอาทั้ง “ร่างกายและจิต” ของตัวเองว่าเป็น “ตัวตน” (หรือตัวเรา) และยึดถือเอาสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย (เช่น ชื่อ นามสกุล พ่อ แม่ พี่ น้อง เพื่อน ทรัพย์สมบัติ เป็นต้น) ว่าเป็น “ของตน” (หรือของเรา) แต่ผู้ใหญ่บางคนที่มีปัญญาขึ้นมาหน่อย ก็จะมายึดถือเอา “จิต” ว่าเป็น “ตัวตน” (หรือตัวเรา) และยึดถือเอาร่างกายและสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหลายว่าเป็น “ของตน” (หรือของเรา) คือเมื่อมีการ “ยึดถือว่ามีตัวตน” ขึ้นมาเมื่อใด ก็ย่อมที่จะมี “ของตน” เกิดตามมาด้วยเสมอ

จากการศึกษามาแล้วก็ทำให้เราเข้าใจได้ว่า “จิตนี้ไม่ใช่ตัวเราจริง” (ไม่ใช่ตัวตน) แต่เป็นเพียงสิ่งที่ธรรมชาติปรุงแต่งขึ้นมาชั่วคราวเท่านั้น แต่มันก็มีความน่าอัศจรรย์ตรงที่ มันมี “ความรู้สึกว่ามีตัวเรา” เกิดขึ้นมาด้วย อีกทั้งจิตนี้ยังสามารถปรุงแต่งให้เกิดความคิด ความอยาก รวมทั้งความยึดถือขึ้นมาได้อีก คือเมื่อจิตมี “ความรู้สึกว่ามีตัวเรา” มันก็จะปรุงแต่งให้เกิด “ความอยากเพื่อตัวเรา” (ความอยากก็มีทั้งความอยากได้และอยากทำลายหรืออยากหนี) ขึ้นมา ซึ่งความอยากนี้ก็จะปรุงแต่ง

อำนาจสูงสุดในโลกหรือในจักรวาลก็คือ สิ่งที่เราสามารถพบเห็นได้จริงในปัจจุบันที่เรียกว่า “ธรรมชาติ” นี้เอง

สรุปได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งมนุษย์ทุกคน ย่อมที่จะต้องมีส่วนสูงส่งมาคอยดูแล บันดาลหรือควบคุมอยู่ทั้งสิ้น ไม่ว่าใครจะยอมรับหรือไม่ก็ตาม เพียงแต่บางศาสนาอาจจะมองว่าเป็นบุคคล หรือเป็นสิ่งที่มีชีวิตที่มีอำนาจวิเศษหรือศักดิ์สิทธิ์ แต่สำหรับผู้ที่ไม่ยึดติดในศาสนา จะมองว่าเป็นธรรมชาติ ซึ่งถ้าเราจะมองด้วยใจเป็นกลางแล้วเราก็จะพบว่า “ไม่ว่าสิ่งสูงส่งนั้นจะเป็นบุคคลตัวตนหรือเป็นธรรมชาติ มันก็คือสิ่งเดียวกัน” แต่สำหรับคนที่ยึดติดในศาสนาอาจจะไม่ยอมรับเช่นนี้ เพราะเขาถูกความเชื่อจากศาสนาครอบงำอยู่

สิ่งที่มีอำนาจสูงสุดในจักรวาลคืออะไร?

ธรรมชาติ ก็คือ สิ่งที่ปรากฏหรือเกิดขึ้นมาให้เราได้พบเห็น หรือสัมผัสได้จริงในปัจจุบันจนเป็นของธรรมดาๆนี่เอง ซึ่งในธรรมชาตินี้จะมี “กฎของธรรมชาติ” อยู่มากมาย โดยกฎของธรรมชาตินี้เองที่ควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างของธรรมชาติให้เป็นไป โดยธรรมชาตินี้จะมีกฎอยู่กฎหนึ่ง ที่จัดว่าเป็น “กฎสูงสุดของธรรมชาติ” หรือ “กฎสูงสุดของจักรวาล” ซึ่งกฎทั้งหลายของธรรมชาติ ล้วนจะต้องขึ้นอยู่กับกฎสูงสุดนี้ทั้งสิ้น ถ้าเราจะเข้าใจกฎนี้อย่างถูกต้องแล้ว เราก็จะเข้าใจชีวิต เข้าใจธรรมชาติ และเห็นแจ้งชีวิต เห็นแจ้งธรรมชาติได้ คือกฎนี้จะเปรียบเสมือนกฎแจสำหรับไขปริศนาของชีวิตและธรรมชาติได้ ซึ่งกฎสูงสุดนี้ก็คือกฎง่ายๆเพียงข้อเดียว คือกฎที่ว่า :

“ทุกสิ่งที่เกิดขึ้น จะต้องอาศัยเหตุมาปรุงแต่งให้เกิดขึ้น”

คำว่า “สิ่ง” หมายถึง ธรรมชาติที่มีอยู่ ซึ่งก็มีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุและสิ่งไม่ใช่วัตถุ ซึ่งสิ่งที่เป็นวัตถุนั้นก็ตั้งแต่สิ่งที่เล็กที่สุดในระดับอะตอมขึ้นไปเป็นวัตถุสิ่งของที่ใหญ่ๆทั้งหลาย รวมทั้งพวกรังสีและพลังงานทั้งหลายด้วย ส่วนสิ่งที่ไม่ใช่วัตถุก็ได้แก่พวกจิตใจ คือ การรับรู้ , ความจำ, ความรู้สึก, และการปรุงแต่งของจิต (เช่น ความอยากและ